Пам'ятайте про Україну!

СВОБОДА SVOBODA

УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

Редакція і Адміністрація: "Svoboda" 30 Montgomery Street Jersey City, N.J. 07302
Телефони: (201) 434-0237 (201) 434-0807 (201) 434-3036
УНСоюз: (201) 451-2200

РІК XCII. Ч. 172. ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК, ВІВТОРОК, 10-го ВЕРЕСНЯ 1985 ЦЕНТІВ 25 CENTS JERSEY CITY and NEW YORK, TUESDAY, SEPTEMBER 10, 1985 No. 172. VOL. XCII.

Відбулися З'їзди братства першої УД УНА

Глен Спей, Н. Й. (Р.Г.). — Під час Дня Праці від 30-го серпня до 1-го вересня ц.р., тут на оселі Українського Братського Союзу „Верховина" відбулися два з'їзди: 19-ий делегатський з'їзд Крайової управи і 8-ий з'їзд Головної (світової) управи. На з'їздах були делегати майже всіх клітин братства та репрезентанти українських та американських і канадських комбатантів.

По заслуханні звітів та незвичайно цінної доповіді адвоката Ярослава Боцюка, репрезентанта Братства перед Комісією Дешена в Канаді, переобрано мйже в незміненому складі Головну та Крайову управи Братства колишніх Вояків І-ої УД УНА.

Дня 1-го вересня відслужено Панахиду на могилі-пам'ятнику.

В розваговій частині відбувся бенкет та концерт молодих українських мистців.

Плянують видати наукову працю проти знеславлювання українців

Філядельфія. — Видавнича комісія Ради Представників Українських Центральних Організацій (РПУЦО) повідомила, що вона плянує видати 500-600 сторінкову працю, в якій були б опрацьовані і науково доказані відповіді на протиукраїнські наклепи в таких виданнях як „Кваєт Нейборс", „Амерікен Свастіка", „Погромщік" і т.д.

В тій цілі ведуться розмови з проф. д-ром Тарасом Гунчаком, автором низки наукових праць на подібні теми. Таке видання мало б появитися в англійській мові в одному з американських престижевих видавництв під університетською фірмою, правдоподібно Гарвардського університету.

Згадана праця, згідно з пляном, повинна бути видана в порозумінні і при співпраці всіх українських товариств і ще живучих індивідуальних осіб, які очорнені особисто в наведених чужинецьких виданнях.

При цій нагоді Екзекутива РПУЦО просить українську громаду щедро жертвувати на Центальний Фонд Оборони (Account No.7219, Ukrainian Savings and Loan Assn., 1321 Lindley Ave., Philadelphia, Pa. 19141, гроші з якого вживатимуться на покриття коштів згаданої праці.

Відбудеться зустріч громадянства з делеґатками СФУЖО на конференцію в Кенії

Ню Йорк. — Світова Федерація Українських Жіночих Організацій, зглядно її Референтура зовнішніх зв'язків, влаштовує зустріч громадянства з делегатками СФУЖО на міжнародні жіночі конференції: Генеральної федерації жіночих клюбів, яка відбулася в червні 1985 року у Гюстоні, Тексас, та на Міжнародну конференцію ОН Жіночої Декади, яка відбулася у липні 1985 року у Найробі, Кенія.

На зустрічі делегатки СФУЖО поділяться їхніми враженнями та розкажуть про їхні осяги на цих важних міжнародних конференціях. Участь у зустрічі візьмуть такі делегатки: Ірина Куровицька, делегатка на Конвенцію Генеральної федерації жіночих клюбів у Гюстоні; д-р Марія Квітковська, голова СФУЖО, д-р Марта Богачевська-Хом'як, мгр Олена Процюк, мгр Дора Рак, делегатки СФУЖО на конференцію ОН у Найробі. Модератором зустрічі буде Лідія Гладка, референтка зовнішніх зв'язків СФУЖО.

Зустріч відбудеться у неділю, 22-го вересня ц.р., о год. 4-ій по полудні в Українському Інституті Америки в Ню Йорку. Після доповідей делегаток — запити і дискусія та товариська зустріч за чаєм.

З уваги на важливість цих обох жіночих міжнародних конференцій, організатори цієї зустрічі сподіються, що громадянство відгукнеться численною участю.

Популярність президента Р. Реґена зростає

Вашінгтон. — Білий Дім з задоволенням зустрів дані останнього опитування населення, проведеного Інститутом Ґеллупа. Згідно з цими даними, політику президента Роналда Регена підтримують нині 65 відсотків американців. У січні, коли Р. Реген почав другу каденцію в Білому Домі, його підтримували 62 відсотки американців.

„Це унікальна ситуація", — сказав речник Білого Дому Лерріі Спікс, додавши, що у післявоєнній історії популярність президентів завжди падала в перший рік їх другої каденції. Гаррі Труман, Двайт Айзенгавер, Линдон Джансон і Ричард Ніксон втратили в середньому підтримку 13 відсотків американців на початку свого другого терміну.

Коли Л. Спікса запитали, чи не показує опитування, що Регена цінять перш за все за його особисті якости, а не за політику яку він веде, Спікс відповів: „Він не дістав 65 пунктів за спів, танки і милу усмішку. Він популярний, бо його програма користується підтримкою. 65 відсотків — нечувана і безпрецедентна підтримка".

За словами Спікса, Реген сказав недавно: „Ми будемо діяти з позиції сили, яка на нашій стороні". Тим самим Президент дав зрозуміти, що ті республіканці в Конгресі, які в наступному році будуть перевибиратися і які нині не підтримують політику Адміністрації, можуть не розраховувати на підтримку Регена під час виборів. Спікс навів також такі слова Президента: „Чим ближче до виборів, тим більшу єдність повинні продемонструвати ми, республіканці". Спікс додав при цьому: „Коли популярність Президента зростає, зростають і шанси усіх республіканців".

Наступного року відбудуться вибори на 34 із 100 місць у Сенаті. З цих 34 місць республіканцям належать нині 22. Реген збирається брати участь у виборчій кампанії і переконувати виборців голосувати за республіканських кандидатів. Зрозуміло, що ті сенатори, які виступають тепер проти внутрішньої і зовнішньої політики Президента, не зможуть розраховувати на його підтримку.

В четвер, 5-го вересня, Реген почав серію виступів, присвячених запропонованій ним реформі податкової системи. В той день він виступив в університеті Північної Каролайни.

ШІСТЬ ЧІЛІЙЦІВ загинуло під час великих і бурхливих демонстрацій, які відбулися в Сантіяго в половині минулого тижня проти військового уряду президента Августа Піночета. Принаймні 30 осіб були поранені у зударі з поліцією і військом.

ЗВІТ І ЗВЕРНЕННЯ

До української громади в Америці від Тимчасового Комітету для навчання про Великий голод

Протягом останніх кількох місяців українська громада вела кампанію за вміщення матеріялів про Великий голод 1932-33 рр. в першому томі підручника про голокост і ґеноцид, підручника, що його приготовив до друку Департамент освіти стейту Ню Йорк та яким будуть користуватись школи в найближчому році. Для координування акції був створений Тимчасовий Комітет, який дістав підтримку від громади, перед якою комітет почувається до обов'язку скласти звіт з вислідів веденої кампанії.

Не зважаючи на інтенсивність веденої кампанії як української громади, так і американського політичного світу, не зважаючи на протестаційну резиґнацію д-ра Богдана Витвицького зі становища дорадника програми в Департаменті освіти, на численні листи, петиції, особисті візити членів комітету чи офіційні зустрічі представників громади з урядовцями Департаменту освіти, Комітетові не вдалось осягнути намічену ціль — матеріяли про штучний Великий голод в Україні не будуть вміщенні в першому томі. Вони будуть опубліковані в третьому томі підручника.

Цю невдачу надолужують деякі успіхи. До таких можна зарахувати модифікацію плянів Департаменту освіти відносно третього тому підручника про голокост. Цей том, замість бути додатком до програми про голокост — ґеноцид, було інтеґровано з цілістю програми. Рівнож збільшено об'єм матеріялів про Великий голод з 17-ти сторінок до приблизно 60-ти сторінок, які вже виготовлені. Додано також до третього тому частину про порушення людських прав в сучасній Україні; ця частина перебуває в процесі виготовлення.

Під сучасну пору перший і другий томи вже є в друку і вони будуть готові до розповсюдження по школах 25-го вересня ц.р. Третій том є ще в процесі оформлення і, згідно з плянами Департаменту освіти, цей том буде готовий до висилки по школах в грудні ц.р. Намагання комітету стримати висилку перших двох томів до часу, коли всі три томи будуть готові до висилки, не увінчались успіхом.

Комітет усвідомлює собі, що не все, що він хотів осягнути, він осягнув. Одначе завдяки зусиллям української громади він осягнув більше, як можна було сподіватися під сучасну пору. Справа навчання про Великий голод була доведена до відома членів стейтові леґіслятури, реґентів Департаменту освіти; про неї писав статтю синдикований журналіст Й. Собран, яка була поміщена в газетах по цілій Америці. Окремі дописи, присвячені навчанню про Великий голод, появилися у „Вашінгтон Таймс", „Рочестер Таймс Юніон", „Рочестер Демократ і Кронікел", „Баффало Нюз", „Гюман Івентс" та інших газетах. Цією справою зацікавились телевізія та етнічні групи. Змагання української громади стали відомі ширшим колам американського суспільства та здобули його прихильність.

Комітет почувається до обов'язку висловити всім громадянам і організаціям, які включились в акцію слушних домагань української громади, щиру подяку, а особливо:

- Д-рові Іванові Флисові, голові Української Американської Координаційної Ради, та членам Головної Управи УАКРади за їх щедру оплату за послуги адвокатської фірми, що досі виносить біля 1,000 долярів;
- Рочестерському Комітетові Оборони Національних і Людських Прав в Україні, очоленому д-ром Романом Трачем, за оплату коштів копії манускрипту першого і другого томів „Голокост і Ґеноцид" у висоті 258 дол.;
- Українській пресі, а спеціяльно „Свободі" і „Українському Тижневикові", за вміщування інформаційних матеріялів про хід веденої акції.

Рівнож голова комітету складає щиру подяку всім членам комітету, які не тільки трудились для загальної справи, але і з власних засобів оплачували кошти численних телефонічних розмов, поїздок, поштових оплат та робили інші видатки, зв'язані з діяльністю комітету.

Наступна справа, на яку українська громада повинна звернути свою увагу, — це зміст перших двох томів та як у них насвітлене українське ім'я.

(Закінчення на стор. 4)

ЗСА розпочали формальні переговори з в'єтнамцями

Вашінгтон. Речник Державного департаменту Чарлз Редман заявив кореспондентам, що переговори, які ведуться між американською і в'єтнамською делегаціями у справі вияснення справи пропавших без вістей американських вояків, є дуже успішними. Американську делегацію очолює Ричард Чилдресс, а в'єтнамську їхній міністер закордонних справ.

З'єднані Стейти Америки згідні поліпшити відносини з В'єтнамом, якщо він у першій сталії поліпшення виконає дві передумови: видасть тлінні останки загинувших у В'єтнамі вояків, або вкаже, де вони поховані і виведе свої війська з окупованої Камбоджі. Вступні переговори велися в більшості про першу справу і в'єтнамці виявили готовість „щирої" співпраці з американцями для виявлення поховань американських вояків. З цією метою ЗСА і В'єтнам створять спільні групи розшуків, які не тільки переглядатимуть військові документи, які мають відношення до цієї справи, але займатимуться розкопками у місцях перебування полонених американців.

Другу вимогу в'єтнамці зустрінули досить холодно, але, мабуть з тактичних міркувань, не відкинули її цілковито. Їхній представник заявив, що В'єтнам, мовляв, має намір закінчити окуацію Камбоджі і вивести свої війська на в'єтнамську територію до 1990 року.

У заяві Державного департаменту говориться також про резиґнацію Поль Пота з посту голови руху Хмер Руж і головнокомандуючого червоних партизан, що у свою чергу дуже злагіднює переговори з в'єтнамцями, які обвинувачують Поль Пота і його прихильників у замордуванні понад двох мільйонів камбоджців під час їхнього урядування в тій країні. Ганой знає також, що Адміністрація президента Роналда Регена не підтримує Поль Пота і його послідовників, а матеріяльно допомагає двом іншим антикомуністичним партизанським групам, одну з яких очолює Нородом Сіганук, колишній голова камбоджського уряду.

МекФарлейн обороняє становище уряду до нікараґуанських повстанців

Вашінгтон. — Головний дорадник президента Роналда Реґена у справах крайової безпеки Роберт МекФарлейн заявив членам Комісії для справ розвідки у Сенаті, що ніхто із членів Ради крайової безпеки не порушив федеральних законів асистуючи антикомуністичним повстанцям в Нікараґуа. Не зважаючи на вияснення МекФарлейна голова згаданої комісії сенатор Дейв Дюренбергер, республіканець з Міннесоти і його заступник сен. Патрик Лігі, демократ з Вермонту, заявили, що вони все таки не є задоволені замішанністю членів Ради крайової безпеки до цієї справи, помимо вияснень МекФарлейна.

Подібна комісія в Палаті Репрезентантів розпочинає вже 17-го вересня формальне переслухання у справі замішання офіційних осіб у боротьбу нікараґуанських антикомуністів, метою яких є скинути при допомозі сили нібито законний уряд сандіністів, симпатиків комуно-московської імперії і Куби, які з допомогою комуністичних держав створили в Нікараґуа ще один причілок комунізму в Центральній Америці.

Очевидно, ані в Сенаті, ані в Палаті Репрезентантів деякі члени комісій не були задоволені вияснениям МекФарлейна, бо вміжчасі ліберальна преса вже зуміла надати цій справі форму зрадництва і порушення законів, — кажуть деякі політичні спостерігачі, які бачать полагодження справи на найвищому рівні, тобто у Верховному Суді, бо в Конгресі напевно будуть прийняті антиурядові резолюції із засудом діяльности членів Уряду, а зглядно їхньої замішаности у „внутрішні справи Нікараґуа".

Речники Адміністрації президента Р. Регена признались, що деякі члени Ради крайової безпеки, а зокрема полк. Олівер Л. Норт, допомагали нікараґуанським антикомуністам збирати фонди на території ЗСА призначені на їхню боротьбу з комунізуючими сандіністами. Ті особи, які знають полк. Норта заявляють, що він ніколи не порушував законів своєї країни, але як приватна особа він має право допомагати збирати фонди для повстанців, особливо тоді, якщо вони до нього звертаються за допомогою, знаючи його здібності і його політичні погляди. Крім збірки фондів полк. Норт виступив з багатьма промовами в користь боротьби нікараґуанських антикомуністів, але його виступи ніяк не можна закваліфікувати, як порушення федеральних законів ЗСА.

На думку сен. Дюренбейгера одно й друге є порушенням закону, а крім того він особисто не хоче погодитись з тим, щоб федеральні високі особи мішалися до внутрішніх справ інших країн. „Я задоволений, що МекФарлейн сказав нам те, що він повинен сказати, але це в ніякому разі не виправдує Адміністрацію", — заявив сен. Дюренбергер.

Слушно кажуть деякі здоровод умаючі аналітики, займаючи становище до цієї справи: „законодавці копають могилу самі для себе".

В СВІТІ

КИТАЙСЬКІ ЗДОРОВЕЛЬНІ чинники, запобігаючи хворобі АІДС, яка із З'єднаних Стейтів Америки продістається також до інших країн світу, заборонили шпиталям й іншим здоровельним установам імпортувати до Китаю кров. Заборона відноситься до живої людської плязми і замороженої, яка, на думку китайців, є ще більше небезпечною. Першого пацієнта з хворобою АІДС китайці відкрили в липні цього року. Він був туристом з Арґентини під прізвищем Оскар Мессіна, який довший час жив в Каліфорнії. Він помер у пекінському шпиталі на 34-му році життя. Міністерство здоров'я робить усі заходи, щоб не допустити до поширення цієї небезпечної і смертельної хвороби.

ТИСЯЧІ ДЕМОНСТРАНТІВ маршували вулицями столиці Болівії ЛяПаз, протестуючи проти підвишки цін на продукти першої потреби, зокрема харчі. Населення цієї країни незадоволене дуже рішучими заходами уряду поправити економіку країни, а робітничі юнії думають, що заповідженими страйками вони зможуть допомогти робітникам. Політичні спостерігачі кажуть, що організацією страйків в Болівії займаються переважно скрайньоліві організації, які, правдоподібно, мають також приховану мету внести хаос в економіку країни, щоб потім змагати до зміни уряду.

БРИТАНСЬКА ТЕЛЕВІЗІЙНА сітка ББС, не зважаючи на раніше рішення дирекції і 24-годинного страйку журналістів, які протестували проти документального фільму з Північної Ірляндії, у якому прославляється одного з лідерів Ірляндської Революційної Армії (ІРА), таки покаже цей фільм наступного місяця. Після відмови висвітлювати фільм на адресу корпорації посилались листи з протестами, у яких говориться, що корпорація відкрила свої двері для урядових цензорів.

ВЕРХОВНИЙ СУД ЗСА відкинув апеляційну просьбу двох ґанґстерів з Тайпею, Тайван, які в жовтні минулого року застрелили пострілами з пістолі американського журналіста китайського походження 52-річного Генрі Лю за те, що він висловлював свої думки на сторінках американської преси про політику тайванського уряду, критикуючи гостро тамошні порядки, правий режим, і переслідування інакомислячих. Обидвва вбивці були засуджені американським судом в Лос Анджелесі на доживотню турму.

В ПАРИЖІ МАЙЖЕ КОЖНОГО дня вибухають бомби і страждають люди, поранені активністю різних терористів. Тим разом бомби були підкладені в приміщеннях компаній, які ведуть інтенсивну торгівлю з Південно-Африканською Республікою, значить терор ініціювали і здійснювали африканські негри чи їхні підпільні організації за кордоном ПАР. Терористична група, яка називає себе „Скорою акцією" взяла на себе відповідальність за збомблення чотирьох приміщень, зглядно компаній.

НЕ ЗВАЖАЮЧИ НА ТЕ, що президент Роналд Реген опонує до пропозиції накласти економічні санкції на Південно-Африканську Республіку за її расову політику апартаїду, бо від цих санкцій, на думку Президента, страждатимуть в першу чергу негри, сенатор Роберт Долі декілька інших республіканців заявляють, що вони приймуть в Сенаті і Палаті Репрезентантів законопроєкт про санкції і що Р. Реген, у дуже складній ситуації, яка тепер панує в ПАР не відважиться накласти вета на цей законопроєкт, бо в противному випадку він може викликати незадоволення серед великої кількости американців.

АРМІЯ ПЕРЕБРАЛА ВЛАДУ В ТАЇЛЯНДІ

Бангкок, Таїлянд. — Пресові агентства і кореспонденти інформують, що в понеділок, 9-го вересня ц.р., одна фракція таїляндських збройних сил перебрала владу в тій країні, припинила дію існуючої конституції, розв'язала парлямент і видала наказ до армії залишатися в касарнях аж до отримання зарядження нового головного командування. Всі ці інформації подали до відома ребілянти на чолі з колишнім головнокомандуючим генералом армії Сермом На Накорном о год. 7:30 рано.

Інша військова фракція, яка, до речі, ввесь час підтримувала уряд, зглядно уряд на неї спирався, поширила свої, відмінні від попередніх інформації у яких говориться, що ген. Накорн і його прихильники тільки намагалися осунути теперішній уряд, але їхні намагання були здушені вірними урядові військовими частинами. Ген. Тінчаї Сірісумпум також закликав армійські частини бути вірними державним законам і розпорядженням уряду.

Згідно з першою версією обидва — прем'єр-міністер Прем Тінсулянонда і головнокомандувач армії ген. Артіт Кампляг-ек втекли нібито за кордон. Прем'єр-міністер Прем і так був закордоном у відвідинах в Індонезії, а ґаданий генерал перебував на візиті в европейських країнах, кажуть політичні спостерігачі і їхню відсутність використали ребілянти.

В повідомленні говориться, що таїлянська королівська родина перебуває на півдні країни у засекреченій місцевості і її покищо ніщо не грозить. Вони перебуватимуть там, аж до вияснення ситуації. В інформації з Джакарти говориться, що прем'єр Прем приготовляється до повороту і що переворот, започаткований одною тільки військовою одиницею, не вдався. Подібний випадок намагання перебрання влади в Таїлянді був вже в 1981 році.

Таїлянд важлива з погляду стратегії країни. Її оточують комуністичні країни В'єтнам, окупована в'єтнамцями Камбоджа, і Ляос з одної сторони, Маляйзія і Бурма з другої. Досі таїляндський уряд вів прозахідню і проамериканську політику, був тереном втечі антикомуністів з Камбоджі і В'єтнаму і базою постачання людей і матеріялу для антикомуністичних повстанців в Камбоджі. В'єтнамські окупаційні сили кілька разів порушували кордони Таїлянду у погоні за повстанцями, але не мали відваги поширити свою окупацію на Таїлянд, який, до речі, добре озброєний модерною, переважно американською зброєю. Не треба, отже, виключати, що переворот, чи спроба перевороту, була ділом комуністів.

Т. О'Нілл не виступатиме проти податкової реформи

Вашінгтон. — Спікер Палати Репрезентантів Томас О'Нілл, який 4-го вересня ц.р., тобто напередодні сесії Конгесу зустівся з кореспондентами, заявив, що пересічні громадяни ЗСА і дрібні підприємці не дуже цікавляться податковою реформою, яку буде обговорювати Палата Репрезентантів і мабуть схвалить її, бо серед конґресменів немає багато осіб, які хотіли б зводити бої за цю справу. Виглядає, — заявляють спостерігачі, — що також сам О'Нілл не є проти зміни в податковій системі, хоч він каже, що, розмовляючи з пересічними американцями під час літніх вакацій, він ні разу не чув нарікання на теперішню систему і не відчув зацікавлення новою, що її тепер пропонує до затвердження президент Роналд Реген і його Адміністрація.

Спікер Палати Репрезентантів турбується іншими питаннями, які треба буде обговорювати під час цієї сесії, що триватиме до Дня Подяки. На порядку денному є також справа економічних санкцій проти Південно-Африканської Республіки проти чого протестують речники Уряду, які вважають, що такі санкції вдарятимуть в першу чергу по негритянах, які борються проти політики апартаїду. Тому ледве чи Палаті Репрезентантів вдасться полагодити справу податкової реформи до 1-го жовтня ц.р., як цього хоче Адміністрація.

В АМЕРИЦІ

НА ТЕРИТОРІЇ АМБАСАДИ СССР у Вашінгтоні заарештований 27-річний громадянин Етіопії Ґебрекірос Гадгу. Агенти секретної служби заарештували його після того, як Г. Гадгу перескочив через огорожу амбасади. Затриманий не мав коло себе жадної зброї. Не зрозуміло, з якою метою він намагався проникнути в совєтську амбасаду.

КОЛИШНІЙ ПРЕЗИДЕНТ ЗСА Ричард Ніксон, який перебуває в комуністичному Китаї, виступаючи перед студентами і викладачами університету в Пекіні, сказав, що мир і прогрес у XXI столітті залежать від співробітництва Китаю і З'єданих Стейтів Америки. Р. Ніксон висловив впевненість, що третьої світової війни ніколи не буде. „Нуклеарна зброя є смертельною для всіх, — сказав він. — Наявність такої зброї робить війну без сенсу, бо переможців у ній не буде".

ВЛАСНИК ГАЗЕТНОЇ ІМПЕРІЇ, що розкинулася на трьох континентах, 54-річний Руперт Мирдок, який народився в Австралії і з 1973 року проживає у З'єднаних Стейтах, став громадянином ЗСА. Разом з ним громадянство отримали ще 125 недавніх імігрантів. На запитання журналістів, чому він вирішив стати американським громадянином, Р. Мердок відповів: „Тому, що я хотів цього. І я щасливий та задоволений".

ІЗ МЕХІКО ВИСЛАНІ 13 американських пасторів, що належали до церкви євангельських християн. Їм інкримінують порушення законів, що стосуються релігійного життя Мехіко. Речник американської амбасади в Мехіко Вінс Хованек підтвердив лише факт вислання амриканських пасторів з міста Веракруз, але не міг назвати навіть прізвищ висланих, сказавши, що вони амбасаді невідомі.

В ДЕБАТАХ МІЖ ЛІДЕРОМ „моральної більшости" пастором Джеррі Фолвеллом і минулорічним претендентом на пост президента негритянським пастором Джессі Джексоном, що відбулися у телевізійній програмі „Найт лайн", було порушено питання про політику ЗСА по відношенню до ПАР. Як і можна було сподіватись, їх думки розійшлися практично в усіх питаннях. Єдине, з чим вони були згідні, — це негативне ставлення до апартеїду. Але боротьбу з расовою сегрегацією в ПАР Дж. Джексон і Дж. Фолвелл бачать по-різному. Дебати неодноразово перетворювалися у звичайну сварку.

СВОБОДА SVOBODA

УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

FOUNDED 1893

Svoboda USPS (50-420 ISSN 0274-6964) is published daily except Sundays, Mondays, and holidays by the Ukrainian National Association, Inc. at 30 Montgomery Street, Jersey City, N.J. 07302

Subscription: 1 year — $40.00, 6 months — $22.00, 3 months — $12.00. UNA members: $7.50 — 6 months, $15.00 — 1 year. Change of address - $1.00. Make check or money order payable to "Svoboda".

Postmaster: Send address changes to:

"Svoboda" • P.O. Box 346 • Jersey City, N.J. 07303

Second Class Postage paid at Jersey City, N.J.

Статті і дописи підписані авторами, не мусять відповідати поглядам Редакції. Редакція застерігає собі право в потребі виправляти скорочувати надіслані матеріяли. Незамовлені матеріяли повертаються тільки тоді, коли автор собі це виразно застеріг, долучивши заадресовану коверту з відповідною поштовою оплатою. — За зміст оголошень Редакція не відповідає.

Передплата на рік $40.00, на півроку — $22.00, на 3 місяці — $12.00. Для членів УНСоюзу $7.50 на 6-місяців, $15.00 — на рік. За кожну зміну адреси — $1.00.

Чеки і "money orders" виставляти на "Svoboda".

P.O. Box 346 Jersey City, N.J. 07303

Знайдено „Титаніка"

Жахлива катастрофа сталася 15-го квітня 1912 року, що записана в реєстрі найбільших і найбільш непередбачених нещасливих випадків в історії світу. Велетень розмірами і найбільш люксусовий у тому часі пасажирський корабель „Титанік", гордість англійської корабельної компанії „Вайт Стар Лайн", вийшов у своє перше плавання, у першу взагалі подорож з Англії до Ню Йорку. Будівничі „Титаніка" проголосили, що це корабель, який „не може затонути". Тому ні одна особа з понад 2,200 осіб подорожніх не почувала найменшої небезпеки — і тому всі подорожні втішалися різними люксусовими влаштуваннями корабля — барами, ресторанами, балевими залями, залями до різних ігор та добірним товариством. Була гарна погода, ніщо не заповідало ніякого лиха. Але на яких 370 миль на південь від острова Нюфаундленд спід корабля, нижче поверхні океану, зударився з велетенським айсберґом, уламком льодової гори, що посувалася з півночі в південному напрямку. Не вважаючи на сильне потрясення, на алярмові сиґнали і заклики залоги, щоби пасажири всідали до рятункових човнів, більшість до останньої хвилини не вірила, що їм дійсно грозить загин. Паніка зчинилася щойно в останній півгодині. Більшість рятункових човнів відплили наполовину подорожі. Деякі з них не встигли відплисти далеко і їх втягнув вир потопаючого велетня-корабля. Загинуло тоді докладно 1 513 осіб, переважно мужчин, але були і жінки і діти різного віку і стану, між ними і десять мільйонерів; лиш 713 осіб, переважно дітей і жінок, врятувалися. Пішло на дно також величезне майно в банкнотах, золоті і біжутерії. Обраховували, що це була втрата на багато мільйонів долярів, — а тепер здогадуються, що вартість затопленого майна сягала б сотень мільйонів.

Хоч трагедія „Титаніка" дала поштовх до створення у 20-их роках у Голлівуді величавого і потрясаючого фільму „Титанік" і хоч ця подія знайшла відгук у численних творах літератури, вона вже дещо призабулася: адже вміжчасі відбулися вже дві світові війни. Приманювані перспективою віднайти затоплені скарби „Титаніка", організувалися різні експедиції його знайти. Всі вони були невдалими. Аж ось 2-го вересня ц.р. експедиція, зорганізована наспілку Американською військовою морською фльотою і Крайовим Географічним Товариством (яке видає місячник „Нешинел Джіоґрафік Маґазін" накладом близько 11 мільйонів примірників) — схвилювала цілий світ вісткою, що вона віднайшла „Титаніка" у глибині двох і півмилі під водою. Коли голова експедиції д-р Роберт Баллард з Океанографічного інституту в Массачусетс проголосив успіх своєї експедиції, заплановано зразу вислати туди малий військовий підводний човен з сильними рефлекторами. Покищо проф. Баллард виявив, що горішня частина „Титаніка" непошкоджена і що „Титанік" стоїть на дні океану зі щоглами вгору та що крізь грубі вікна затопленого корабля можна бачити різні непошкоджені предмети.

Д-р Роберт Баллард, фахівець океанографії і геології, підготовляє на найближчі літні місяці експедицію до „Титаніка" з трьома професійними нурцями Американської морської фльоти. Проте він заявив, що не плянується шукати за скарбами у „Титаніку", бо його експедиція — сутонаукова і радше сантиментальна, а не комерційна, націлена на матеріяльний зиск. Але не виключено, що, коли запланована експедиція знайде непошкодженою середину „Титаніка" з його вогнетривкими касами й сейфами, то може таки скарби, затоплені 73 роки тому, зможуть принести тепер більше користи замість тільки спочивати на дні Атлантику у глибині 13,000 стіп. Шукаючи винуватців тодішньої катастрофи, дехто таврував капітана, який ніби так забавлявся, що злегковажив собі радіоповідомлення про загрозу від айсберґа, що наближався. Інші таврують геологів, які самі переочили таку можливість і не перестерегли впору корабельного руху на Атлантику. Але 1,513 особам, які тоді згинули, і їхнім родинам не стало б легше, якщо вказати пальцем на винуватця цієї трагедії.

Михайло Кучер

„ЗАБИРАЙТЕ СВОЄ БАРАХЛО"

Заголовок дуже промовистий і його запозичено з газети „Совєтська культура". Автор Г. Бандровський перший секретар закарпатського обласного комітету партії. Статтю видруковано у відділі „Ідеологічна робота: актуальність і дійсність". Мова у статті про „українських буржуазних націоналістів" за кордоном, які оббріхують (це їх головне завдання) совєтську дійсність. Виявляється, що „українські буржуазні націоналісти працюють пильно протягом тільки одного року на „контрольно пропускних пунктах", тобто на західньому кордоні СССР затримано 12,000 примірників антисовєтської літератури.

Західні туристи — це безумовно завуальовані, українські буржуазні націоналісти як „свідки Єгови" та навіть сіоністи. Вони приступають до совєтських громадян з провокаційними питаннями.

Далі Г. Бандровський наближається ближче до теми „барахла". Не так давно у Тячевський районовий „вузол зв'язку" на людській мові пошта (прийшла мешканка села Дулово Анна Кулій з такою заявою: „Я від жадної фірми (!) за кордоном пачку не просила і не чекала. Живу в достатках і жебрати не маю наміру. У зв'язку з тим від пакунку відмовляюсь".

І Г. Бандровський співає партійним соловієм — „праця з людьми, з кожною окремою людиною наше головне завдання. Ідея тільки тоді сильна, коли проникає в маси. Треба дійти до кожної людини, довідатись що її тривожить що радує, у чому вона сумнівається. Це називається виховною працею".

Можна з певністю сказати, що Анна Кулій прийшла до совєтського начальства (влади) в наслідок „зацікавлення окремою людиною". Совєтські кагебівські „виховні кадри" легко виявили чим „раділа" Кулій і в чому „сумнівалась". Вони її „переконали" припинити зв'язки із закордоном, рідньою і знайомими.

Людям, які мають зв'язки із закордоном тепер в Україні погрожують звільненням з праці, з неможливістю післати дітей до школи. Літом 1983 року на черговому Пленумі ЦК КПСС поставлено вимогу удосконалення ідеологічної праці. У законодавство внесено кілька важливих змін, скерованих на посилення ізоляції совєтських людей від країн Заходу. Постановлено карати тих совєтських громадян, які використовують засоби, отримані зі Заходу в „інтересах тих організацій". В першу чергу це скеровано проти дисидентів, або їх родин, які отримують допомогу зі Заходу. Влада звернула увагу на пакунки з-за кордону, почала повертати їх, побільшила податки від пачок і навіть вже не можна висилати пакунки з тут, на Заході, заплаченим податком.

Уже відомі випадки, коли заляканi люди в СССР просять не присилати пачок, ані не писати листів. Переписка, наприклад, ЗСА з СССР зменшилася на 25-50 відсотків.

Такій темі навіть присвятив увагу журнал „Комуніст". Там оповідається як доцента медичного факультету „переконано" щоб він відмовився від вже отриманих з-за кордону „різних речей на кілька десятків тисяч рублів" і „навіть двадцяти тисяч долярів готівкою" (!).

Це науковий робітник. А Анна Кулій видрукувала в районовій газеті листа до своїх заокеанських доброділів із досить конкретним змістом: „забирайте своє барахло".

Таке знущання КГБ над старою немічною жінкою, яка очікувала допомоги і її отримала офіційно в СССР називається „гартуванням особистости в трудовому колективі".

Д-р В. Шандор

ЦІННА КНИЖКА ПРО НАШУ ЦЕРКОВНУ КУЛЬТУРУ

Українське суспільство організує свої моральні й матеріяльні ресурси для достойного відзначення Тисячоліття Хрищення Русі — України. Кожний з нас свідомий ваги цієї події старається для її успіху дати свій вклад. Наш громадянин Мирон М. Федорів саме у відповідний час збагатив нашу християнську церковну культуру цінною книжкою: „Обрядові співи Української Галицької Землі", яка щойно вийшла друком. Я не є покликаний писати фахової рецензії, хочу, однак, звернути на неї увагу нашого загалу, особливо церковних громад.

Наш церковний спів, яким захоплюються чужинці, є поважною складовою частиною української християнської культури, яку наш нарід на рідних землях творив цілими століттями. Сьогодні внаслідок урядової заборони нашої релігії в Україні — католицької і православної — та зв'язаних з ними церковно — культурних виявів, включно нашого церковного хорового співу, настав загальний занепад. Зрозуміло, що в такому стані державного терору, в якому наша Церква є „в катакомбах", їй тяжко жити, а не те, щоб плекати чи творити будь— яку культуру.

Український Католицький Митрополичний Ординаріят, за підписом Владики Стефана Сулика дозволив на друкування цієї книжки, яка має тим самим і апробату нашої церковної Ієрархії.

На появу цеї цінної книжки звертаємо увагу, в першій мірі, нашим церковним громадам обох віровизнань. Сучасний стан на рідних землях може довести до цілковитої заглади нашої церковної обрядовости і співу, яких не може заступити катакомбна форма і стиль церковного життя. Вірні кожної нашої церковної громади у вільному світі мають тепер можливість набути цю книжку і у випадку звільнення наших земель, вислати її для вжитку до рідного села чи міста. Там вона буде у великій потребі, вона ж допоможе їм вдома знову одностайно обновити наш прекрасний церковний напів. Саме в цьому є велике церковно — культурне значіння цеї книжки. Без неї кожне село на свій лад творитиме власну і то недосконалу форму, до чого не треба допустити. В даній ситуації ця книжка повинна стати підручником в кожній громаді на рідних землях.

Автор, розв'язуючи деякі питання відносно походження християнства в Україні, а з тим і церковного співу, взяв під увагу нашого церковного історика — дослідника о. Стефана Папа із Закарпаття, який наводить нові джерела про Кирило — Методіївську Митрополію започатковану на Закарпатті ще перед офіційним прийняттям християнства за князя Володимира Великого.

Праця Федорова для нас має особливе значіння, бо в ширших записах літургічних співів, з великим багатством зразків, зберіг нам вартісний матеріял на майбутнє, забезпечуючи його вартісними коментарями в енциклопедичному охопленні.

Багатий зміст цієї книжки є у трьох розділах: український та англійський тексти, кожний по — 70 сторінок друку, і нотна частина — 143 сторінки. Ця праця, як підручник необхідна в першу чергу для тих, хто є в безпосередньому чи посередньому зв'язку з церковним співом, його практикує та цікавиться ним.

Мусимо бути вдячні М. Федорову, який присвятив цій праці велику частину свого творчого життя. Праця є поважним вкладом до нашої культурної скарбниці, й тому заслуговує на повну підтримку нашого громадянства, особливо церковних громад.

Для мене, як закарпатця, було приємно довідатись, що автор у черзі інших його музичних творів випустив і „Збірник літургічних співів Закарпатської Церкви візантійського обряду", наклад якого вже майже вичерпаний. Церковний спів на Закарпатті має свої особливості. Треба рівнож з признанням привітати працю М. Федорова, сина Галицької Землі, що потрудився над розробкою церковного співу цеї частини нашої землі, рівнож з великим багатством пісенного матеріялу.

Працю „Обрядові співи Галицької землі" — в ціні 23 дол., канадських 28 дол., разом з пересилкою, можна набути в : Rev. Boniface Malowany, OSBM., 3100 Weston Road, Weston, Ont. M9M 2S7 Canada.

З ЛИСТІВ ДО РЕДАКЦІЇ

ПРО „КВАСНЕ МОЛОКО" І ЩЕ ДЕЩО

Того інциденту про мої перші мовні „досягнення" в Америці ніколи не забуду. Прибули ми до Чикаго 3-го серпня 1947 року, а коли хто не пам'ятає, то донині пригадують, що то був один із найгарячіших днів у нашому „Місті вітрів". Одягнені у теплий одяг, ми гинули від горячі. Не могли охолодитись. Аж дружина придумала: піди і принеси квасного молока. Не бажаючи докучати своякам, до яких ми заїхали, я пішов на мій перший закуп в Америці сам. А що тоді не було ще багато „чейнсторів", то зайшов я до малого склепу на розі вулиці і прохав „sour milk". Бачили, що я новоприбулий, хотіли мені догодити, але вибачались, що у них все молоко свіже, а скваснілого нема. Я бачив на полицях „buttermilk", але думав, що це „маслянка", якою у нас годували худобу, тим, що осталось після виколочення масла. Був я у трьох склепах і повернувсь до хати без „квасного молока". Справа вияснилась, коли я пояснив своякам за чим питав я.

Цей епізод з-перед 38 років пригадав мені, прочитавши у „Свободі" з 28-го червня ц.р. звіт Контрольної комісії одної нашої наукової установи в справі перевидання історії України-Руси Михайла Грушевського в англійському перекладі, яке то діло започатковано більш як 10 літ тому. Не буду завертати до питання чи існує потреба такого перекладу. Ця історія — це нині радше матеріяли для тих, хто інтересується давніми добами історії України. Вчені, які заінтересовані тою добою, або вміють читати по-українському, або мають допоміжні сили, які зроблять для них відповідні витяги. Але хай буде і так, що видання потрібне. Досі видано на той переклад понад 43,000 дол., а у звіті про це діло написано, що „Президія НТШ дістала від фахових рецензентів поважні застереження щодо мови перекладу і це затримало справу". Не відомо мені, хто були ці невдалі перекладачі. В списку імен, одначе, яким оригінально доручено переклад, є прізвища осіб, переважно членів Управи НТШ, у яких перекладницькі кваліфікації маю поважні сумніви, і мене радше дивує, що вони брались до такого діла. На мій розсуд було б чесно, коли б ці „перекладачі" договорились з Управою НТШ про принаймні частинний зворот виплачених їм гонорарів, а справу того перекладу погребано як невдалий почин.

Звіт Контрольної комісії НТШ був оприлюднений уже більш як два місяці тому. Цікаво, що його зміст не найшов досі належного відлуння. Та цей „науковий почин" мабуть не єдиний у нашій „науковій діяльності. Видаються великі кошти на видання речей, які хоч може і корисні, не сповняють того завдання, яке перед нашою наукою на поселеннях: промощувати нашій справі шлях у світову науку.

Я певен, що перекладачі історії Грушевського знають англійську мову нині краще як я знав її коли шукав „sour milk". Мене вражає тільки несерйозність підходу декого з нас до наукових починів.

Микола Бараболяк
Чикаго, Ілл.

Євген Кальман

Комета Галлея знову на обрії

Ще донедавна уважали появу комети передвісником війни, пошесті або іншого людського горя. Цілком зрозуміло, комети появляються зовсім непередбачено, хвостаті; також зникали так швидко, як і появлялися. Не дай Боже, комета появлялася в часі війни. Загальна людська опінія була така, що це кара Божа, що тепер людство має спокутувати за сповнені гріхи.

Але ситуація змінилася на кінці XVII і на початку XVIII століття, коли англійський математик й астроном Едмунд Галлей (1656 - 1742), сучасник Ньютона, а також фундатор видання Ньютонової книжки „Принціпія Математіка", мав нагоду бачити яскраву комету у 1682 році. Поява комети зацікавила Галлея, він опрацював каталог пари десятків яскравих комет й їх орбіт за останнє століття. Галлей зауважив подібність орбіт комети 1682 року з орбітами комет у 1456, 1531 й 1607 роках. Проміжки часу між появами цих комет були 75 або 76 років. Ця періодичність появи комет привела Галлея на думку, що ці комети — це була та сама комета, що повертається періодично що 75 або що 76 років. З огляду на те, що теорія всесвітнього тяжіння й закони Кеплера вже були відомі, в тих часах було легко пояснити періодичність повернення комети, а певні спізнення чи приспішення її — це лише ґравітаційні впливи плянет соняшної системи на рух комети у видовженій еліптичній орбіті навколо сонця. Базуючись на своїх спостереженнях, Едмунд Галлей зробив передбачення, що ця комета знову появиться у 1758 році. Звичайно Галлей не дожив до передбаченого повернення комети, але його запевнення справдилося: комета знову появилася на небі у передбаченому році. Це було вперше в історії астрономії, що поворот комети був передбачений, і від того часу ця комета дістала назву „комета Галлея". Цікаво зазначити, що комета Галлея була на небі рік пізніше після хрищення України Володимиром Великим, а відомий американський письменник Марк Твейн народився 1835 року, а помер 1910 року, у роках появи комети Галлея. Остання поява комети Галлея була у 1910 році; багато наших батьків чи прабатьків були свідками її появи і можливо побоювалися, що прийде нещастя, і воно прийшло — Перша світова війна. Появу цієї комети знову передбачено на 1986 рік. Її поява не те що передбачена, а цілком певно знють, що комета Галлея в 1986 році, в березні, буде найближче до землі. На превеликий жаль, вона у 1986 році не буде такою яскравою, як вона була у 1910 році; перш за все вона буде дуже низько над обрієм для глядачів у Північній півкулі; подруге, її віддаль від землі буде 39 мільйонів миль у порівнянні із 14-ти мільйонами миль у 1910 році.

Тепер подивімось ближче до структури комети, перш за все комет, а їх нараховується до більйона, згідно з найновішою теорією комет, в туманності Орта, що опоясує нашу соняшну систему, далеко поза орбітою Плутона. Вони супутники нашого сонця й періодично появляються в околиці землі й рухаються навколо сонця згідно із законами Ньютона й Кеплера. Згідно з найновішою теорією, яка правдоподібно буде підтверджена у 1986 році сателітами, комета складається із трьох частин: ядра, коми й хвоста. Ядро комети, порівнюючи, досить мале й виносить приблизно 3 - 5 миль у промірі; воно складається із замерзлого газу, міжплянетного пороху й суцільних міжплянетних уламків. Кома і хвіст утворюються під впливом соняшного тепла й соняшної радіяції. Звісна річ, що небесне тіло кілька миль у діяметрі не буде видне навіть у найбільший телескоп. Але наближаючись до сонця, замерзле ядро починає випаровуватися, кома збільшується у діяметрі й стає набагато яснішою. Гази й дрібний порох, відштовхувані соняшною радіяцією, утворюють хвіст, довжина якого залежить від маси комети, а також від віддалі від сонця. Передбачають, що комета Галлея, перебуваючи в околиці сонця, матиме промір приблизно 100,000 миль, а довжина хвоста досягатиме 50 мільйонів миль. Хвіст комети завжди направлений від сонця, це у зв'язку із тиском сонячної радіяції на гази й порошинки хвоста комети. З часом віддалення комети від сонця хвіст малітиме й за кілька місяців цілком зникне; те саме станеться із комою комети.

Як було згадувано раніше, комети є відвідувачами нашої землі, деякі повертаються що-кілька років, інші що-кілька століть, а ще інші — ніколи.

Хоч комета Галлея у 1986 році й не буде надзвичайним явищем, все ж таки — це досить рідкісна подія, щось подібне, як повне затемнення сонця, тому слід скористати з нагоди побачити цю комету, бо прийдеться довго чекати до її наступного повороту.

Надія Світлична

СТАВЛЕННЯ ВЛАДИ ДО НАРОДНОГО МИСТЕЦТВА В УКРАЇНІ

III

Невдовзі дружина захворіла на тяжку форму туберкульози і пролежала понад рік у лікарні. Але за пару місяців перед закінченням шестирічного табірного терміну Петра Рубана сталося нещастя, перед яким відступили всі попередні біди як неістотні: його син Марко потрапив під вантажівку, і, хоч його врятували, він лишився живий, але через ушкодження хребта паралізований, у нього не функціонує нижня частина тіла. На початку цього місяця Маркові сповнилося 10 років, він здібний, допитливий і наполегливий хлопчик. Він добре вчиться, хоч до школи не може ходити (взагалі не може ходити), вчителька зі школи дає йому завдання на тиждень і він вчиться самотужки. Оскільки за ним треба комусь наглядати, виконувати різні лікувальні процедури — його мама не може працювати і отже, існування родини — жебрацьке, лікування вже понад рік — жодного. Вони дуже сподіваються на допомогу добрих людей, зокрема тут в Америці, але тим часом вони не мають жодної допомоги і тримаються лише на власній надії і вірі. Хоч багато людей, пізнавши ближче історію цієї родини, стають друзями Рубанів. Особливо діти. Ви б бачили, з яким співчуттям сприймають Маркову біду діти — тутешні школярі! Вони ладні писати й до дружини Президента й до лікарів, і до різних адресатів — аби тільки якось допомогти Маркові. Прошу й вас всіх, подумайте, може знайдете якийсь спосіб допомогти родині Рубана — через урядовців, через митців, чи через Червоний Хрест. Адреса його дружини Рубан Лідії Федосіївни з дітьми:

251350, Чернігівська обл. м. Прилуки, пров. Боброва, 29.

Звичайно, все, що я тепер розповідаю, — далеке від проблем народного мистецтва. Але така вона совєтська дійсність в усьому — з подвійним дном. Як писав Левко Лук'яненко в уже згадуваній статті до журналу „Народна творчість та етнографія", „назовні — сувеніри, а насправді — світогляд; формулюють звинувачення як приватновласницьку діяльність та крадіжку, а карають за націоналістичну настроєність. Подвійна бухгалтерія: одна — для публіки, друга — для придушення інакодумства".

Куди тільки не звертався Петро Рубан за цих вісім з половиною років! — до газети „Комсомольская правда", і до президента Картера, до Президії Верховної Ради і до Української Гельсінкської Групи. Приїхавши до табору, він майже без інструментів виготував твори, подібні до тих, за які його судили, аби показати, що він справді має золоті руки. Справу переглянули, але вироку не змінили. З табору П. Рубан писав: „Справа проти мене не є наслідком юридичних помилок, а є свідомою дією влади проти тих, що стали на захист прав людини в СССР.

У цій системі недомовок, натягнень, всілякої містифікації в справі, підтасувань єдиною реальністю є ті вироби, що створено моїми руками, моїм талантом".

Закликаючи мистецтвознавців зупинити кривосуддя, Левко Лук'яненко писав: „О, доле нашого мистецтва! Скільки зазнало ти ударів на своєму кам'янистому шляху! Скільки душили тебе непрошені зайди і свої перевертні! Не плекала тебе доля — гнітила холодним подихом зими. І и — квітка серед снігів. І тільки Господу відомо, звідки беруться в тебе сили не вмерти..."

На прикладі однієї тільки долі — Петра Рубана — можна бачити, що держава, яка дбає про честь свого дірявого мундира більше, ніж про будь-які матеріяльні чи духовні надбання народу, має для мистецтва свої критерії; вона оцінює інтарсію на вагу використаного матеріялу, як дрова, живопис — вартістю полотна, як ганчірку, а творців мистецтва взагалі не бере до уваги, так ніби їх можна штампувати на конвеєрі. Тож вона воліє використовувати обдарованого інтарсиста Петра Рубана токарем, талановитого літературного критика Євгена Сверстюка — теслею, композитора Микола Горбаля — каменоломом, а рідкісного поета Василя Стуса тримати разом з його віршами, там, куди й соняшний промінь не заглядає. А ми дивуємося, чому наша культура на своїй землі така немічна, аж недолуга.

Колись Іван Дзюба, виступаючи на вечері Василя Симоненка в Києві, говорив про той феномен, коли „дерева ніхто й не рубав, — біля нього ходили спеціяльно приставлені кваліфіковані садівники, на його плекання відпускали кошти з обтяжених і без того державних бюджетів — а воно все одно сохло. Люди проходили повз нього, дивувалися і говорили: „Мабуть, таке плохе дерево, що само сохне". А філософи роз'яснювали: „Ні, дерево не погане, рівноправне, але такий уже закон історії". А в цей час подалі від людського ока, під землею, вирубувалося тому дереву коріння з використанням усієї сучасної землерийної техніки". Петро Рубан — один з тих корінців, що його вже стільки років вирубують під землею, подалі від людського ока. Мій досвід спілкування з Петром Рубаном, як з професійними митцями Аллою Горською, Панасом Заливахою, Людмилою Семикіною, Галиною Севрук, Стефою Шабатурою та іншими — переконав у тому, що показна увага до митців з боку влади — це тільки ширма, за якою плекають зовсім інше мистецтво — мистецтво сили і сваволі.

Щождо стану самодіяльного, народного мистецтва — його можна окреслити влучним висловом поета Бориса Мамайсура: „організована стихійність, стандартизована любов".

Кінець

Д-р Юрій Т. Ріпецький

З великою приємністю реєструємо і вітаємо в нашому професійному колі ще одного українського лікаря д-ра Юрія Ріпецького, який закінчив свої медичні студії у Південно-Іллинойському університеті та в дні 5-го травня цього року одержав диплом доктора медицини.

Д-р Юрій Ріпецький

Д-р Юрій Ріпецький, син д-ра Модеста і Марії Ріпецьких, народився 18-го квітня 1958 року в Йонкерсі, Ню Йорк. Коли Юркові було три роки, батько відкрив лікарську практику.

Передшкілля та початкову школу Юрко розпочав в Чикаґо, а продовжував в Савт Голянд, передмістю Чикаґо. Середню освіту він закінчив в 1976 році в Торнрідж — середній школі у Долтон, Ілл.

Як у початковій, так і в середній школі Юрко брав участь у різних шкільних активностях, він грав в шкільній оркестрі та належав до тенісової дружини. Від шостого року життя почав навчатися гри на фортепіяні і продовжував це навчання до закінчення середньої школи.

Бажання стати лікарем зродилося в Юрка вже від раннього дитинства. Він умів спостерігати та відчувати недомагання і потреби осіб свого довкілля і в міру спроможностей приходити їм з помічю та порадами. Юрко знаходив зацікавлення в різних ділянках, які несуть допомогу здоров'ю людини. В шкільному віці він перейшов ряд курсів медично-санітарної допомоги.

Чотири роки передмедичних студій Юрко закінчив ступенем бакалявра в Нортвестерн університеті в Еванстон, Ілл., один рік медичної школи закінчив у Мехіко, а відтак продовжував студіювати в Спрінґфілд, Ілл. Ступінь доктора медицини одержав, як сказано вище, в травні ц.р. в Спрінґфілді. Юрко пішов слідами свого батька та старшого брата Андрія, який є також лікарем, асистент-професором психіятрії в Раш-Презбитеріен-Медичному Центрі св. Луки в Чикаґо.

Паралельно з реґулярним навчанням, Юрко набирав знання в суботній українознавчій школі при катедрі св. о. Миколая в Чикаґо, починаючи від першої кляси, закінчивши українознавчі студії матуральним іспитом в 1974 році.

Крім щоденних шкільних зайнять Юрко знаходив час належати і бути активним в українських молодечих організаціях. Від 8-го року життя він належав до Пласту, відбував сумлінно новацькі та юнацькі табори, перейшов вишкіл новацьких виховників, був членом команди пластових таборів, був гніздовим, а тепер належить до старшо-пластунського куреня Побратими.

Юрко кількакратно брав участь в лещатарських змаганнях Карпатського Лещатарського Клюбу, де одержав срібні та бронзову медалі.

Він також належав до прицерковних товариств при парафії св. Михаїла в Чикаґо, був активним в Українському студентському клюбі в Нортвестерн університеті, а тепер став членом УЛТПА — Українського Лікарського Товариства Північної Америки.

В липні 1983 року Юрко одружився з Наталією Коленською, дочкою д-ра Мирослава та Галини Коленських.

З початком липня цього року д-р Юрій Ріпецький розпочав резидентуру в Ст. Франсис шпиталі в Еванстоні, Ілл. На закінчення складаємо наші ґратуляції й признання батькам молодого лікаря, а йому, новому українському лікареві, д-рові Ю. Ріпецькому, бажаємо якнайкращих професійних успіхів та щасливого родинного життя.

Д-р Павло Пундій

У першу річницю смерти К. Косенка

Рік тому, 9-го вересня 1984 року, в Ню Йорку помер Константин Косенко, який був видатним ученим хеміком на Україні, а потім ученим і винахідником в Америці, був одним з засновників УВАН у ЗСА.

Константин Косенко народився 2-го листопада 1901 року в містечку Білий Колодязь на Харківщині. 1924 року закінчив хемічний факультет Харківського інституту народної освіти (колишній університет), потім пройшов аспірантуру і почав працювати асистентом, а згодом дослідником у ділянці синтези органічних сполук. Одночасно працював асистентом у Харківському ветеринарному інституті. 1929 року був обраний професором цього інституту і був ним вісім років. Рівночасно викладав хемію ще в кількох харківських інститутах.

У цей період професор Косенко опублікував кілька праць про синтезу органічних сполук. Перша з них була надрукована 1927 року в німецькому науковому журналі. У 1929-33 роках Косенко опублікував в „Українському хемічному журналі" кілька статей, що підсумовували його відкриття в галузі органічної хемії.

Від 1930 року Косенко також вів науково-дослідну роботу, пов'язану з промисловістю. Очолював Центральний науково-дослідний інститут хемічної промисловости у Харкові, маючи завдання модернізувати існуючі хемічні заводи Донбасу і наглядати за проєктуванням нових заводів та розробляти технологічні процеси в них. Він організував виготовлення нових ліків — сульфопрепаратів. Поскільки наукова праця Косенка була пов'язана з проблемами, що мали військове значення, майже всі його наукові відкриття не могли бути опубліковані.

Під час війни професор Косенко виїхав на Захід. По війні став одним з тих, що організували вільну українську науку. Викладав хемію у новозаснованій Українській вищій економічній школі в Мюнхені, в роках 1947-49 був її ректором. Був обраний дійсним членом Української Вільної Академії Наук.

Приїхавши у 1949 році до Америки, К. Косенко поселився в Ню Йорку і став одним з активних організаторів УВАН у ЗСА. Був учасником перших організаційних зборів Академії 15-го квітня 1950 року і був обраний до її першої управи.

Від 1951 року професор Косенко працював на дослідній роботі в американській хемічній промисловості. На пленарній конференції Академії 15-го травня 1954 року він зробив доповідь „Нові досягнення фарбової промисловости (фталоціянінові фарбники)". Сказав, що фталоціянінові фарби, над якими він працює, цікаві тим, що надзвичайно тривкі і не змінюються ні від світла, ні від кислот, ні від лугів. Працюючи над зеленою фарбою, він застосовує наукову методу, яку розробив ще на Україні.

Спершу професор Косенко працював у невеликій фірмі, але дуже скоро його ініціятива і здібності простелили йому шлях до великих корпорацій, як от Sun Chemical Corporation та General Anilin and Film Co. (GAF), де він продовжував досліди над поліпшенням уже відомих піґментів і над синтезою нових. Пізніше став консультантом ряду фірм.

Професор Косенко активно працював до 1979 року; пішов на пенсію у віці 78 років, але далі підтримував зв'язки в колеґами-хеміками, стежив за науковою літературою.

Минулого року, після Панахиди і на поминках, приятелі і знайомі Константина Косенка згадували про співпрацю з ним. Представник УВАН підкреслив, що професор Косенко був одним з тих учених, які взялися за організацію УВАН у ЗСА, що мала зберігати традиції Української Академії, розгромленої на Україні. Згадували перший рік перебування Косенка в Америці, коли він з дружиною жив у скромній мебльованій кімнаті; він цілі дні вчив англійську мову, а дружина Марія, лікарка за фахом, працювала на фабриці. Тоді ж К. Косенко склав перший статут УВАН у ЗСА. Одна з землячок з Харкова згадала, як професор Косенко виручив її в тяжкі 30-ті роки переслідувань української інтеліґенції.

Один за одним відходять в історію українські вчені, що працювали на Україні в 20-ті і 30-ті роки, а вирвавшися на Захід, організували тут українську науку і публікували або сприяли публікуванню наукових праць, що об'єктивно насвітлюють історію України та української культури. Константин Косенко був одним з них.

Л. Дражевська

Відбувся прощальний бенкет в пошану о. декана П. Огірка

У неділю, 24-го серпня ц.р., українська католицька парафія Христа Царя в Бостоні, Масс., влаштувала прощальний бенкет своєму парохові о. деканові Петрові Огіркові, який з наказу церковних властей залишає місто і переходить на нову парафію. При участі великого числа парафіян, у відповідно прибраній залі, гучними оплесками присутні привітали о. декана Петра Огірка, в супроводі голови Церковного комітету Михайла Возьного, їх провели до головного столу, де й засіли: о. декан Петро Огірко, диякон о. Богдан Тарнавський зі своєю дружиною, голова і секретар Церковного комітету М. Возьний і Михайло Франківський, голова Контрольної комісії Володимир Федорів, парафіяльні правничі дорадники адвокат Мирон Болюх і Богдан Зозуля, та член Комітету д-р Іван Дідюк, що був майстром церемонії цього свята.

Вітаючи присутніх, бенкет відкрив голова М. Возьний, представляючи присутнім д-ра І. Дідюка, котрий, дякуючи за честь, перебрав провід бенкету. Отець декан Петро Огірко провів молитву та благословив споживчі дари вечері. По молитві зібрані заспівали дорогому Отцеві „Многая літа" всією залею, а тостмайстер з'ясував ціль бенкету — попрощати улюбленого Пароха. Поважно-сумний настрій видно було на обличах всіх присутніх від самого початку, і цей настрій зростав з кожною хвилиною, бо кожний і кожна були свідомі, що за кілька днів вже не буде між нами цього ідейного священика, людини з добрим серцем, чистим характером і ясним розумом.

По спільній вечері промовляв диякон о. Б. Тарнавський, у своїй промові з'ясовуючи працю священика, яка від нього вимагає частого переходу з однієї парафії до другої; і хоч часом священик цього не хотів би, то мусить підпорядкуватися своїй владі. Від Відділу Союзу Українок у Бостоні прощала і дякувала за співпрацю Наталія Миколаєвич. Від Спілки Української Молоді в Бостоні прощав Отця-декана д-р Володимир Лупань, дякуючи Отцеві за опіку на українською молоддю. Голова Відділу Українського Конґресового Комітету в Бостоні мгр Орест Щудлюк, прощав від Бостонської громади та Відділу УККА. Від молоді Пласту прощав Отця-декана довголітній заслужений пластовий виховник Яків Щегрин. Володимир Гетманський, прощаючи, дякував за співпрацю з Відділами Українського Народного Союзу та Окружною Радою УНС, якої він є головою. Адвокат Мирон Болюх говорив прощальні слова англійською мовою і дякував Отцеві-деканові за його велику працю для громади від тих зворушених парафіян і гостей, які не знають української мови. Голова Церковного комітету Михайло Возьний вручив о. деканові Петрові подарунок від парафії — золотий годинник. Отець прийняв подарунок при голосних оплесках присутніх, які повставали зі своїх місць, цим виявляючи особливу пошану до Пароха, який вів цю парафію майже десять років.

Тостмайстер д-р І. Дідюк у прикінцевому слові підкреслив великі духовні чесноти Отця-декана і бажав знову успіхів для взірцевого духовника у новій парафії. Він також прощав Солемізанта від Української Братської Федеральної Кредитової Кооперативи в Бостоні, від Відділу Товариства Патріярхат, від Відділу Фонду Катедри Українознавства, від Відділу Провидіння, від Відділу Наукового Товариства ім. Шевченка, та від Відділу Лікарського Товариства на Нову Англію (УЛТПА).

На закінчення говорив о. декан Петро Огірко, своїми зворушливими словами дякуючи всім, що зробили для нього цю милу несподіванку; дякував за подарунок, як рівнож просив, щоб його не забувати і часто згадувати в молитвах, а він за нас і цілу парафію ніколи не забуде і все буде нас згадувати в своїх молитвах і Літургіях.

Бенкет закінчився молитвою і піснею „Де згода в сімействі", по котрій тостмайстер д-р І. Дідюк подякував церковному сестрицтву за гарно підготовлений бенкет. І нарешті всі учасники бенкету підходили до головного столу, дякувала і прощали свого дорогого Отця-пароха.

Д-р Іван Дідюк

УРЯД КУВЕЙТУ ДЕПОРТУВАВ 6,270 осіб до інших частин країни, а деяких викинув за кордон, після невдалого атентату на Еміра Шейка Ябера аль-Ахмеда. Невідомі терористи підклали під автомобіль шейка потужної сили бомбу, яка вибухнула і вбила п'ять осіб з його охорони. Сам шейк врятувався тільки тому, що припізнився останнім мав сісти до автомобіля. Пізніше до замаху призналися терористи араби, які ведуть „святу війну проти противників Ісляму.

СОВЄТСЬКІ ВЛАСТІ відмовили видати в'їзні візи трьом американським учасникам п'ятої московської міжнародної книжкової виставки-ярмарку. Серед них був і президент асоціяції жидівських книговидавців Бернард Левінзон. Кілька днів тому другий секретар амбасади СССР у Вашінгтоні Віктор Волков зателефонував до туристичного агентства „Космос", через яке Б. Левінзон збирався виїхати до Москви, і повідомив, що йому буде видана совєтська віза. Як заявив В. Волков кореспондентові газети „Ню Йорк Таймс", „для Левінзона було зроблено вийняток. Такі рішення приймаються у Москві. Щодо двох інших, які просили про візи, нічого не змінилося".

Наукове Товариство ім. Шевченка
повідомляє своїх Членів і Українську Громаду, що у четвер, 5-го вересня ц. р. помер у Ню Йорку

бл. п. д-р
Володимир Душник

член НТШ, публіцист-редактор і автор багатьох праць, активний і визначний суспільно-політичний діяч, український патріот.

Управа НТШ складає Родині свої глибокі співчуття.
Нехай пам'ять про Нього залишиться серед нас.

Управа НТШ

Спілка Українських Журналістів в Америці (СУЖА)
З невимовним жалем повідомляємо, що 5-го вересня 1985 р. помер на 77-му році життя після важкої затяжної недуги

бл. п. д-р
ВОЛОДИМИР ДУШНИК

видатний український журналіст, заслужений довголітній редактор англомовного „Українського Квартальника", член СУЖА від початку існування нашої станової організації, один з передових громадських діячів.

Вдові Покійного ВПані Марії і Його синові Маркові висловлюємо наше сердешне співчуття.

УПРАВА

ФУНДАЦІЯ УВУ
ділиться з Членством Фундації і Українською Громадою сумною вісткою, що у четвер, 5-го вересня 1985 року упокоївся в Бозі у Ню Йорку

бл. п. д-р
ВОЛОДИМИР ДУШНИК

визначний журналіст і суспільно-громадський діяч заокеанської України, автор ряду праць і публікацій, доктор УВУ і член Фундації.

ПАНАХИДА — у неділю, 8-го вересня 1985 р., о год. 7-ій веч. у похоронному заведенні П. Яреми у Ню Йорку, Н. Й.
ПОХОРОН — у понеділок, 9-го вересня 1985 р. з того ж заведення до церкви св. Юра, а опісля на український католицький цвинтар св. Духа у Гемптонбурґу, Н. Й.

Опечаленим Дружині, Синові і Родині наші глибокі співчуття.

У світлу пам'ять Покійного, Фундація УВУ установила 1-разову стипендію для студій української діяспори.

УПРАВА ФУНДАЦІЇ

Ділимося болючою вісткою з Приятелями і Знайомими, що в неділю, 8-го вересня 1985 року, несподівано,

упокоїлася в Бозі
Найдорожча нам
ДРУЖИНА, МАМА І БАБЦЯ

бл. п.
АНЄЛЯ ДМИТРИК
з дому АНТОНІВ

уроджена 1-го вересня 1921 р. в Україні.

ПАНАХИДИ — у понеділок і у вівторок, 9-го і 10-го вересня 1985 р., о год. 7:30 веч. в похоронному заведенні П. Яреми в Ню Йорку.

ПОХОРОН — в середу, 11-го вересня 1985 р., о год. 9:30 ранку у церкві св. Юра, а опісля на український православний цвинтар св. Андрія у С. Бавнд Бруку, Н. Дж.

У глибокому смутку:
чоловік — ІВАН
доньки:
ЛЮБА
ОРИСЯ з чоловіком РАБІ і синком ДАНИЛКОМ
ближча і дальша Родина в Україні і Польщі

Звіт...

(Закінчення зі стор. 1)

Перечитуючи 857 сторінок манускрипту, члени комітету прийшли до висновку, що у підібраних матеріялах перших двох томів українці не представлені об'єктивно. За вийнятком інформацій, взятих із книжки д-ра Б. Витвицького „Інший Голокост", де є об'єктивно представлена кількість жертв нанесених Україні нацистами, в інших матеріялах жертви українського народу є включені в число жертв „слов'ян", „східньоевропейців", „совєтських полонених" чи „совєтських громадян". Натомість всі коляборанти нацистів, які походили з території України, подані як „українці", „українська поліція" чи „українська охорона". Правда на 857 сторінок таких випадків відносно не багато — приблизно 10 разів, — але суб'єктивний по відношенні до українців підбір матеріялів до курсу є очевидний.

Візита голови комітету до Департаменту освіти з пропозицією, щоб на кожній сторінці, де говориться про українських коляборантів було подано анотацію з поданням кількости українських нацистських коляборантів і кількости українських жертв, які згинули з рук нацистів — не принесла успіху, — мовляв, книжка є вже законтрактована до друку і там ніяких додатків не можна робити. Рівнож пропозиція подати такі інформації на вставній картці з коректами до друку не була прихильно прийнята.

Виглядає, що Департамент освіти рішив вчити дітей про нас так, як нас бачать не завжди прихильні до нас кола, не беручи до уваги статистики, історичних фактів чи української громади. Виринає питання, що українська громада стейту Ню Йорку має далі робити в обличчі суб'єктивних інформацій про українців, які будуть впоюватись в ум молодих американців протягом прийдешніх десятиліть.

Згори можна сказати, що дальші писання листів, протестів чи прохання не принесуть успіху. Книжки вже є в друку і 25-го вересня ц.р. будуть розіслані по школах, після чого будь-які акції з нашого боку будуть даремні. Короткість часу лишає одну, хоч також непевну на успіх можливість, — це судова заборона (court injunction) поширення по школах книжок, які наносять шкоду і образу частині громадян українського походження стейту Ню Йорк. А на такий крок комітет не може сам рішитись, бо це пов'язане з великими видатками, на покриття яких комітет не має фондів. Лише початкові заходи перед судом виноситимуть 1,000 — 1,500 дол., а коли прийде до судового процесу, то кошти збільшаться кількакратно. Фонд на покриття судових видатків може створити лише ціла громада.

Тому звертаємося до української громади з апелем, щоб вона, якщо вважає цю справу важливою, створила фінансову базу для заходів затримки поширення по школах матеріялів, які представляють українців у викривленому світлі. Комітет є готовий іти до суду, якщо українська громада в короткому часі створить цю фінансову базу. Якщо бази не буде, дальша діяльність комітету не матиме будь-яких можливостей на успіх.

Тих, які бажали б зложити пожертви на ведення судової акції проти Департаменту освіти, комітет просить надсилати пожертву на адресу: Committee on Education About the Famine in Ukraine, P.O. Box 12651, Albany, N.Y. 12212.

Якщо до 20-го вересня ц.р. не буде зібрано достатньої суми, комітет поверне зібрані фонди жертводавцям.

За Тимчасовий Комітет
Михайло Герець, голова

В Чикаґо відбудеться ювілей 29-го Відділу СУА

Ювілейний комітет 25-ліття, під проводом голови 29-го Відділу СУА Дарії Ярошевич, щиро запрошує громадянство Чикаґо на Ювілейну гостину, на якій головним промовцем буде мґр Іванна Рожанковська, голова Союзу Українок Америки. Обід і програма відбудеться в неділю, 22-го вересня ц.р., о год. 12:30 в Park Ridge Country Club, 636 N. Prospect Ave., Park Ridge, Ill. Замовлення столиків Люба Калін — 237-6821, або Оксана Весоловська — 852-5335.

Прибуток з імпрези призначено на Гарвардський Проєкт. Більше шляхетного вислову завершення минулого етапу нашої праці, як підтримки науковій установі в її замірі видання історичних творів України, для зв'язків в інтернаціональному науковому світі та для добра нових поколінь нашого народу, під сучасну пору важко знайти.

Заснований в грудні 1960 року 29-ий Відділ вже в березня 1961 року взяв на себе дуже поважну і відповідальну працю виховання наших найменших, організуючи першу і багато років єдину на терені Чикаґо світличку „Садочок казок". По майже 25 роках його існування Відділ може похвалитися понад 700 випускниками. Зайняття в українській мові і дусі ведуть тричі в тижні кваліфіковані, платні учительки, з відзначенням особливих свят та двома забавами річно: „вишиваною" і „костюмовою"; обі з музикою, буфетом і з присутністю від 200 до понад 300 осіб.

Світличку відвідували славетні гості, з позитивною для неї критикою: Олена Лотоцька, Лідія Бурачинська — голови СУА; Олена Климишин, Ірена Лончина — виховні референтки СУА; Ірена Пеленська — голова Світової Ради Дошкілля; д-ри Людмила Кодельська і Богдан Цимбалістий — психологи; Зоя Когут — письменниця і Катерина Перелісна — письменниця дитячої літератури; Ольга Кузьмович — Пласт; Теодозія Савицька — СУА та інші.

В 1967 році Відділ зорганізував передшкілля при Школі Українознавства, яке ця школа веде досі з великим успіхом. Слідували дитячий театральний гурток, курси народних танців та інші.

Важкі проблеми пристосування науки українознавства до вимог часу розв'язувано на виховних семінарах і панелях, зі запрошеними нами учителями, батьками, батьківськими комітетами і висококваліфікованими прелеґентами, як проф. Мирон Куропась, д-р Василь Маркусь, мґр Роман Саєвич та іншими. Виставка дитячої літератури і журналів (понад 400), зібрана з Товариством Українських Бібліотекарів Чикаґо, дала Відділові поштовх видати в 1966 році книжечку „Малюємо", яка є перевидана і яка досі знаходить покупців.

Імпрези для громадянства, як Вечір Лесі Українки, з участю і споминами Ізидори Косач-Борисової, в 1964 році, або доповідь Кекелії (Цьопи) Палій, не могли знайти кращого відгуку. Останні роки уладжуємо виставки творів наших українських мистців. Здобутки нашої культури виставляли ми по університетах, на терені Федерації жіночих клюбів, а також по школах і бібліотеках нашої метрополії.

Від першого року існування Відділ підтримував фінансово усі молодечі організації, особливо Пласт, Об'єднання Працівників Дитячої Літератури, НТШ і видання Енциклопедії Українознавства та багато інших. Суспільна опіка Відділу висилає пачки з одягом і книжками до Арґентини, Бразилії та Польщі, та збирає поважні суми на стипендії українським учням в Бразилії. Цього року вислано на Стипендійну Акцію СУА 1,100 дол. Знаходимо потребуючих та помагаємо й місцево. Датком 1,000 дол. Відділ відкрив Фонд сиріт, на студії для двох круглих сиріт, синів нашої членки. За останні три роки, з пожертв спільних приятелів і знайомих, цей фонд досягнув суму 10,000 дол.

Продовж років Відділ збирав до Видавничого Фонду. На 25-ліття світлички рішено видати твори Катерини Перелісної, письменниці дитячої літератури. Вона ж бо прибрана бабуня „Садочка казок".

Своєю невтомною працею, а особливо виховною для дітей дошкільного віку, 29-ий Відділ СУА причинився до розвитку української громади в Чикаґо.

Галина Коленська

ВИЯСНЕННЯ

У зв'язку з підготовкою до 1000-ліття Хрищення Руси-України, останніми місяцями появилися деякі вістки, листи й чутки, які дразливо торкнули почування українців, і в котрий вже раз вказали на незрозумілі наміри російської православної Церкви, у спілці з большевицько-совєтським урядом та їх симпатиками на Заході, утотожнювати українське християнство з російським, українські Церкви вважати підчиненими московському патріярхові і Ювілей Хрищення Київської Руси вважати за спільний Ювілей України і Московії. Тому для вияснення всяких чуток, чи й тверджень враз із всякими плянами, заявляємо:

1. Ювілей 1000-ліття Хрищення Руси-України є Ювілеєм України, бо Володимирове Хрищення відбулось у Києві, в Київській Русі, коли Московія-Росія ще не існувала. На те, що Ювілей 1000-ліття Хрищення Київської Руси є українським, вказує теж лист Папи Івана-Павла II з 19-го березня 1979 року. Росія повинна шукати іншої дати свого хрищення і початку свого християнства.

2. Листом Папи і нарадою Українського епископату почались приготування до відсвяткування цього Ювілею. До відзначення цього Ювілею Папа закликав увесь католицький і некатолицький світ. Український епископат зладив відповідний плян вже на своїх перших синодальних нарадах восени 1979 року. В розвитку плянів для відзначення Ювілею наші науковці й наукові інституції у вільному світі уплянували зорганізувати два наукові конгреси: міжнародний і український. Обидва конгреси є в стадії підготовчих робіт.

3. Несподівано взимі 1984/85 року Секретаріят для Єдности почав приготування до наукової конференції в Торонто з нагоди Ювілею, в якому мали б, згідно з тим пляном, взяти участь росіяни, українці, білоруси, рутенці, чужинці, представники московського патріярхату і совєтського уряду. Секретаріят для Єдности не звертався ані до нашого Блаженнішого, ані до Центрального Комітету, ані до нікого з наших епископів, чим практично наче нас „виключив" загалом з нашого Ювілею, приготуванням якого ми дали ініціятиву. Підготовка до цієї конференції не має нічого спільного з Українським Ювілеєм 1000-ліття.

4. На списку пропонованих учасників, що його зладили в Секретаріяті для Єдности, є кілька відомих українських вчених і духовних осіб. Виглядає, ніхто до них не звертався за згодою. Заявляємо, що о. Архимандрит Любомир Гузар не давав ніякої згоди на свою участь у цім конгресі й участи в ньому брати не буде й не може, бо того роду конґрес буде радше на шкоду нашій Церкві і народові, ніж на будь-яку користь, тим більше — для церковної єдности.

5. Українських науковців і українські наукові Інституції закликаємо гідно стояти при своїх плянах, йти за вказівками Покійного Блаженнішого Патріярха Йосифа, що їх до цього діла закликав, і готовити дві наукові конференції-конгреси, праці яких будуть пам'ятником нашого Ювілею для майбутніх поколінь Християнської України.

Рим, дня 4-го липня 1985 р.

о. д-р Іван Дацько,
Канцлер Блаженнішого Мирослава-Івана
і редактор „Вістей з Риму".

Відбудеться Ювілей Відділу УЗХ у Клівленді

У неділю, 8-го грудня ц.р., мине 50 років від заснування у Клівленді Українського Червоного Хреста імени Ольги Басарабової як 8-го Відділу крайової організації у Ню Йорку. Однак на початку війни на вимогу влади змінено назву на Український Золотий Хрест, а після війни членкині вже добровільно перемінили патронку О. Басараб на Олену Телігу.

Оснування Відділу завдячують голові Відділу ОДВУ Іванові Поповичеві, дружина якого Катерина очолювала працю 12 років і є почесною членкинею, а їхня донька Маруся продовжує діяльність останніх дев'яти років.

Святкування золотого ювілею цього заслуженого у Клівленді товариства почнуться в суботу, 5-го жовтня, банкетом о год. 6-ій у готелі Гілтона в Пармі при дорогах Раксайд і число 77, та продовжуватимуться в неділю, коли о год. 8-ій ранку відправиться Літургія в катедрі св. Йосафата за померлих членкинь, а потім зберуться представниці жіночих організацій і гості з-поза Клівленду на сніданок з діловою програмою.

З промовою запрошена відома діячка Павлина Різник з Фльориди, а із словом виступлять голова СФУЖО д-р Марія Квітковська з Дітройту і голова крайового УЗХ Наталія Іванів із Чикаго, з деклямацією — Дарія Ковч. Кінцеву частину виповнять солісти Зірка і Петро Шокалюки та школа танців „Каштан". Організаторки ювілею також відзначать Грамотами заслужених членкинь і видадуть пам'яткову Однодніву. Тостмайстром програми буде Володимира Кавка з Філядельфії, колишня голова Відділу протягом 16-ти років.

Привіти і замовлення квитків висилати до Відділу УЗХ на адресу: 3332 Норт авеню, Парма, Огайо 44134.

С. Кікта

Орлиним оком по „Бобрівці"

Цьогорічні табори під вмілим керівництвом команд і булав табору були одними із кращих в житті учасників — новацтва і юнацтва, які взяли участь в часі від 6-го до 27-го липня на „Бобрівці" у Норт Колбрук, Конн.

Табори, хоч не найбільші числом, пройшли дуже успішно із незабутніми веселими споминами для новацтва й юнацтва. Молодь, яка подружилась протягом трьох тижнів таборування, не могла розстатись по закінченні таборів, що було видно із зітхань і на скору руку обміну адресів та обіцянок обов'язково стрінутись тут наступного року. Великим успіхом виховного пластового табору є те, що дав змогу молоді зійтись у своєму середовищі, а туга за цим залишиться в їх серцях на все життя. Це є запорукою того, що ця молодь не відпаде від української громади.

Шкода, що не всі батьки розуміють цей важливий чинник і потребу у вихованні. Новацькі табори дали нагоду дітворі проявити свої вмілості і засвоєння традицій пластування. В програму входили гутірки, вогники, прогульки, вмілості, проби, гри і забави, та теренові гри.

Юнацтво займалось будовою веж, брам і маштів. У програмі була незабутня дводенна прогулька в гори із нічлігом під відкритим небом. На своїх гутірках ознайомлювались із зруйнованням Запорозької Січі, історією Пласту, табірництвом, картографією, куховарством, піоніркою та з розвоєм і технологією гелікоптерів, а навіть хіропрактор провела гутірку на медичну тему про важливість фізичної доброї постави молоді. Тільки з наведених кількох прикладів можна собі уявити різноманітність програми та причину успіху таборів.

Дня 26 липня відбувся „День Пластуна" із запрошенням батьків і гостей. Новацтво підготовило марш із співом, як також повисалося знаменитим виконанням народних танків.

Юнацтво підготовило показ робіт зі своїх таборів та виконало вправи самооборони.

Юначки чудово списалися вправами з „парашутом", які вийшли надзвичайно кольоритно. Також виконали народний танок.

В загальному добра погода дописала у цьогорічних таборах. Медична і духова опіка була однією із найкращих. Не можна не згадати здорової і смачної кухні, що видно було по вигляді учасників і чергах по „репете".

Всім командам і булавам належиться подяка не тільки від родичів, але й від пластового уладу за відданість і сумлінність у підготові і примірному проведенні таборів для наших найменших.

Присутній

ВІДІЙШЛИ ● ВІД НАС ●

МАРІЯ АЛЕССІ, член УНС Відд. 238-го ім. Є. Коновальця в Бостоні, Масс., померла 5-го травня 1985 року на 68-му році життя. Нар. 30-го грудня 1916 року в Бостоні. Членом УНС стала 1958 року. Залишила у смутку мужа Миколу, синів Миколу мол. і Дж. Воррена, доньок Елизабет і Лоррейн та п'ятеро внуків. Похорон відбувся 9-го травня 1985 року на цвинтарі Блю Гилл в Брейнтрі, Масс.

Вічна Їй Пам'ять!

А. Ремик, секр.

АННА ТАКАЦ, член УНС Відд. 161-го ім. св. Василія в Ембриджі, Па., померла 6-го травня 1985 року на 70-му році життя. Нар. 1-го жовтня 1914 року в Літсдейл, Па. Членом УНС стала 1959 року. Залишила у смутку синів Ричарда, Михайла й Івана, доньок Ненсі і Йоанну; чотирьох внуків, брата і чотири сестри. Похорон відбувся 9-го травня 1985 року на цвинтарі свв. Петра і Павла в Ембриджі, Па.

Вічна Їй Пам'ять!

А. Джула, секр.

о. ТЕОДОР БІЛЕЦЬКИЙ, член УНС Відд. 114-го ім. св. Володимира в Чикаго, Ілл., помер 13-го травня 1985 року на 77-му році життя. Нар. 1908 року в Дубні на Україні. Членом УНС став 1957 року. Залишив у смутку дружину Ніну, синів Анатолія і Ярослава, внуків: Ніну, Наталку, Федора, Іну і Лізу. Похорон відбувся на цвинтарі св. Андрія в Бавнд Бруку, Н.Дж.

Вічна Йому Пам'ять!

Ольга Бережан, секр.

ТЕОДОР ХАЛУПА, член УНС Відд. 19-го ім. Д. Галичина в Ню Йорку, помер 3-го травня 1985 року на 75-му році життя. Нар. 1909 року в Бережанах, Західня Україна. Членом УНС став 1957 року. Залишив у смутку дружину Марію, сина Ореста з дружиною, дочку Рому Берн з мужем, ближчу і дальшу родину в Америці. Похорон відбувся 6-го травня 1985 року на цвинтарі Кенсико в Валгала, Н.Й.

Вічна Йому Пам'ять!

Р. Голіят, секр.

ПАРАСКА ЛИКОШ, член УНС Відд. 104-го Б-ва св. о. Миколая в Перт Амбою, Н. Дж. Померла дня 6-го травня 1985 року на 91-му році життя. Нар. 1896 року в селі Лучков пов. Сянок Зах. Україна. Членом УНС стала 1950 року. Залишила у смутку сина Михайла з дружиною, брата Стефана Хмура, дві сестри Катерину Ржбур та Розалію Скопчинець в Україні, 11 внуків і 11 правнуків. Похорон відбувся на Українському Католицькому цвинтарі Говпловн-Вудбридж.

В. Матковський, секр.